

POLITIHØGSKOLEN

STUDIEPLAN

UTDANNING I FUNKSJONSRETTET LEDELSE FOR INNSATSLEDERE

Programkode: FRLIL

15 studiepoeng

**Godkjent i Utdanningsutvalget
24. september 2019**

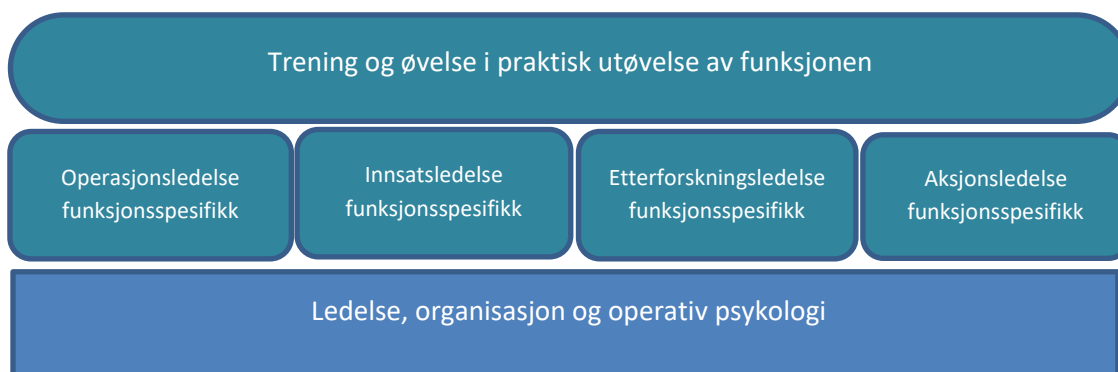
1. Innledning

Innsatslederen er politidistriktets øverste leder på taktisk nivå ved hendelser som krever koordinerende ledelse. Innsatslederen har ordremyndighet over en innsatsstyrke i en konkret aksjon eller operasjon. Ved hendelser som krever koordinerende ledelse, skal det alltid utpekes en innsatsleder.

Innsatsledelse i en skarp aksjon, ved redningstjeneste eller andre alvorlige ulykker er blant de mest krevende oppgavene politiet kan bli satt til. Funksjonen som innsatsleder innebærer situasjonsvurdering, koordinering av aktiviteter og ressurser, oppfølging og støtte i utøvelsen av arbeidet. Ofte er situasjonene tidskritiske.

Innsatslederens funksjon krever videre en grunnleggende forståelse av kompleksiteten og sammenhengen mellom organisasjonsprosesser, og de formelle og uformelle trekk i organisasjonen. For å oppnå dette er det viktig at innsatsledere har forståelse for, og kunnskap om, betydningen av systematiske evalueringer og erfaringslæring på individuelt og organisatorisk nivå fra øvelser og hendelser.

Politihøgskolen tilbyr utdanning for å kunne tjenestegjøre som innsatsleder. Utdanningen vil omhandle funksjonsspesifikke sider ved rollen som innsatsleder, belyst og drøftet gjennom både forsknings- og erfaringsbasert kunnskap. Politihøgskolen tilbyr også andre funksjonsrettede lederutdanninger. Dersom man har en slik utdanning, og ønsker ytterligere utdanning innenfor et annet funksjonsrettet ledelsesområde, kan man søke om fritak fra emnet ledelse, organisasjon og operativ psykologi. Modellen for utdanning kan visualiseres slik:

Utdanningen gir 15 studiepoeng.

Emnene som er funksjonsspesifikke er ikke felles og må gjennomføres for hvert utdanningsløp. Trening og øvelse i praktisk utøvelse av funksjonen har felles gjennomføring, men kan ikke gis fritak for da man trener med utgangspunkt i sin spesifikke funksjon. Hver funksjonsrettede utdanning gir 15 studiepoeng.

2. Formål

Formålet med utdanningen er å kvalifisere polititjenestepersoner til å tjenestegjøre som innsatsledere i politiet.

3. Målgruppe og opptakskrav

3.1. Målgruppe

Målgruppen er ansatte i politiet, som har eller er tiltenkt oppgaver som innsatsleder.

3.2. Opptakskrav

Søkere må dokumentere følgende formelle krav:

Utdanning:

- Bestått bachelor i politiutdanning/ 3-årig politiutdanning

Ansettelse, praksis og andre krav:

- Ansettelse i politiet
- Minimum 3 års praksis fra politiet

Søkere som ikke tilfredsstiller kravet om bachelor i politiutdanning/3-årig politiutdanning, må dokumentere følgende:

- Bestått 2-årig utdanning fra Politiskole, og i tillegg enten
 - Minimum 60 studiepoeng, eller
 - 1680 timer etterutdanningskurs, eller
 - 5 års praksis fra politiet

4. Læringsutbytte

4.1. Generell kompetanse

Studentene kan etter gjennomført utdanning

- Vise forståelse for innsatsleders rolle i organisasjonen
- Utvise forståelse for betydningen av samhandling og notoritet på tvers av funksjoner og roller, internt og eksternt
- Vise inkludering i utviklingen av situasjonsforståelse og selvstendighet i beslutningstaking
- Vise forståelse for betydningen av både erfarings- og forskningsbasert kunnskap som grunnlag for nytenkning, utvikling og kompetanseheving innen funksjonsrettet ledelse

4.2. Kunnskaper

Studentene har etter gjennomført utdanning kunnskap om

- Innsatsleders rolle og ansvar i organisasjonen
- Ulike lederstiler, lederroller og perspektiver på ledelse
- Balansere rollen mellom fagperson og leder
- Organisasjoners struktur og kultur
- Organisering med vekt på
 - Teamarbeid
 - Ordinær drift til forsterket linjeledelse/stab (Krisehåndteringsapparatet)
 - Samvirke og samhandling
- Situasjonsbevissthet og felles mentale modeller
- Situasjon- og risikovurderinger i beslutningstaking
- Krisekommunikasjon og mediehandling
- Betydningen av stress for situasjonsforståelse og beslutningstaking
- Erfaringslæring

4.3. Ferdigheter

Studentene kan etter gjennomført utdanning

- Reflektere over egen lederpraksis og anvende ulike lederstiler
- Etablere og anvende felles mentale modeller i oppgavehåndteringen

- Planlegge, gjennomføre og evaluere oppdrag
- Begrunne valg av og anvende politioperative metoder, taktikker og teknikker /etterforskningsfaglige
- Samarbeide med andre aktører for å bidra til en trygg og effektiv oppdragsløsning
- Identifisere egne og andres stressreaksjoner og iverksette kompenserende tiltak
- Vurdere prosesser som påvirker situasjonsforståelse, beslutningstaking og atferd i kritiske situasjoner
- Reflektere over ulike kulturers uttrykksformer som del av situasjonsvurderinger

5. Organisering og arbeidsmåter

Studiet er organisert som et deltidsstudium med samlinger og studiearbeid utenom samlingene, og skal som hovedregel gjennomføres i løpet av 6 måneder.

Utdanningen er anslått til ca. 420 timer. Samlingene utgjør inntil 140 timer som kan fordeles over kortere og lengre tid. Det er obligatorisk deltakelse på samlingene.

Arbeidsmåtene i studiet skal bidra til å gi studentene godt læringsutbytte, og det legges vekt på fleksible og varierte arbeidsformer med stor grad av studentaktivitet. Utdanningen organiseres rundt sentrale problemstillinger og utfordringer i arbeidet som innsatsleder, som kobles til relevant teori.

Studiearbeidet omfatter individuelt arbeid, gruppearbeid, nettbasert arbeid, litteraturstudier og deltakelse i undervisning og øvelser og trening som er relevante for utdanningen og yrkesutøvelsen. Utøvelse av lederrollen i aktuelle scenarier i forskjellige skalerte øvelser vil bli en sentral del i undervisningen. Blant annet vil relevante øvelser med bruk av simulator etter prinsippet «taktisk øvelse uten styrker» (TØUS) bli benyttet. Det blir organisert veiledning knyttet til arbeidskravene.

En nettbasert læringsplattform benyttes i administrering og pedagogisk gjennomføring av studiet.

Arbeidskrav

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studentene får avlegge eksamen:

- en individuell oppgave hvor studenten skal reflektere over egen praksis som innsatsleder (inntil 2500 ord).
- En muntlig presentasjon av et selvvalgt tema fra pensumet knyttet til innsatslederrollen. Presentasjonen skal dokumenteres skriftlig og fremlegges muntlig

6. Vurdering

Studentene blir vurdert underveis gjennom arbeidskrav, og får tilbakemeldinger på disse etter nærmere oppgitte kriterier forankret i beskrivelsene av læringsutbytte.

Studiet avsluttes med skriftlig eksamen over 2 dager. Det benyttes karakteruttrykket bestått/ikke bestått.

7. Litteratur

7.1. Obligatorisk litteratur (i alt 944 sider)¹

Arnulf, J.K. (2012). *Hva er ledelse?* Oslo: Universitetsforlaget. Kapittel 3-4.(52 sider).

Bang, H. (2011). *Organisasjonskultur*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 3-4, 9. (73 sider).

Eid, J. & Johnsen, B.H. (2018). *Operativ psykologi*. Bergen: Fagbokforlaget. Kapittel 7, 10, 11 og 14. (75 sider).

Ekman, G. (2004). *Fra prat til resultat - om lederskap i hverdagen*. Oslo: Abstrakt. Kapittel 1-2, 4-8 og 11 (104 sider).

Eriksen, J. (2011). *Krise- og beredskapsledelse: Teamtrening*. Oslo: Cappelen Damm. Kap 4 s. 46-130 (84 sider).

Haaland, F. & Dale, F. (2005). *På randen av ledelse: en veiviser i*

¹ Pensum oppdatert oktober 2021.

- førstegangsledelse*. Oslo: Gyldendal Norsk. Kapittel 2-5 (74 sider).
- Johannessen, S.O og Glomseth, R. (2015). *Politiledelse*. Oslo: Gyldendal. Kap. 12,13,14,15 og 16. (89 sider).
- Lundgaard, Jenny Maria (2021). *Nød og neppe. Frå anrop til beslutning ved Politiets operasjonssentral*. Oslo. Universitetsforlaget. Kapittel 1,5, 6, 8 og 9. (123 sider).
- Rød, A. (2015). *Endring: Systeminspirert ledelse i praksis*. Oslo: Flux. Del 3 (66 sider).
- Spurkeland, J. (2014). *Relasjonsledelse*. Oslo: Universitetsforlaget. Kapittel 1-4, 9 (109 sider).
- Spurkeland, J. (2016). *Tilpasset ledelse*. Oslo: Universitetsforlaget. Innledning/begrunnelse, kap 1. og 8. (38 sider).
- Thompson, G. (2011). *Situasjonsbestemt ledelse*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag del 2 og 3: s. 65-78 (58 sider).
- 7.2 Forutsettes kjent**
- Stortingsmelding 10. (2016-2017): *Risiko i et trygt samfunn - Samfunnssikkerhet*.
- NOU 2012:14 *Rapport fra 22. juli-kommisjonen*. Kapittel 6-8, 14 og 19. Oslo: Departementenes servicesenter. Lest 28. august 2012:
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/smk/dok/nou-er/2012/nou-2012-14.html?id=697260>
- Oslo politidistrikt. (2012). *Utfyllende retningslinjer for nasjonale bistandsressurser ved Oslo politidistrikt*.
- Politidirektoratet. (2020). *Politiets beredskapssystem del I (PBS I)*. Kapittel 7-9 og 16 (50 sider).
- Politidirektoratet. *Politiets beredskapssystem del II (PBS II). Håndbok for Innsatspersonell*.
- Politidirektoratet. *Håndbok i krisekommunikasjon*. Politiets beredskapssystem del II (PBS II).

Politidirektoratet. (2012). 22. juli 2011. Evaluering av politiets innsats.

Nasjonal sikkerhetsmyndighet, Politiets sikkerhetstjeneste & Politidirektoratet. (2015). *Terrorsikring, En veiledning i sikrings- og beredskapstiltak mot tilsiktede uønskede handlinger*. [veileder-i-terrorsikring.pdf \(pst.no\)](#)